

**DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN
FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE**

ÅRSRAPPORT 2020

FÖRORD

Enligt artikel 7.6 i uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter (bilaga I till Europaparlamentets arbetsordning (*uppförandekoden*) ska den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande (*den rådgivande kommittén*) offentliggöra en årsrapport om sitt arbete.

Årsrapporten om den rådgivande kommitténs arbete från den 1 januari till den 31 december 2020 antogs av kommittén den 30 mars 2021.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund

2. Den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande

2.1 Sammansättning

2.2 Ordförande

2.3 Sammanträden under 2020 och 2021

2.4 Uppgifter

2.5 Arbete som utförts under året

3. Verksamhet med anknytning till uppförandekoden

3.1 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

3.2 Förfarande för kontroll av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

4. Administration

Sammanfattning

Denna rapport omfattar verksamheten i den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande under perioden från den 1 januari till den 31 december 2020.

Den rådgivande kommittén uppmanades att undersöka två fall av eventuella överträdelser av uppförandekoden, av vilka ett fortfarande pågår när denna årsrapport antas.

Under året tog den rådgivande kommittén emot tre begäranden från ledamöter om riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas. Kommittén tillhandahöll riktlinjer i förtroende och inom den tidsfrist som anges i uppförandekoden.

I år har antalet ärenden som kommittén behövt hantera minskat, vilket kan bero på en allmän minskning av ledamöternas externa verksamhet och reserestriktionerna till följd av covid-19-pandemin, som i sin tur medfört ett mycket lägre antal inlämnade förklaringar.

Den rådgivande kommittén fortsatte att tillämpa högsta standarder för etik och öppenhet i ledamöternas och institutionens tjänst genom att se till att bestämmelserna i uppförandekoden följs rigoröst.

I detta syfte inledde talmannen i april 2020 också en informationskampanj om uppförandekodens betydelse och påminde ledamöterna om deras upplysningsskyldigheter enligt uppförandekoden och dess genomförandeåtgärder.

I enlighet med artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden har den ansvariga förvaltningsenheten (enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning, som tillhandahåller den rådgivande kommittén sekretariatstjänster) fortsatt att utföra en allmän rimlighetskontroll av förklaringarna om ekonomiska intressen som ledamöter lämnat in under årets lopp.

Sammanlagt lämnades 39 nya förklaringar om ekonomiska intressen in av nyvalda ledamöter. Bland dessa lämnades 27 förklaringar in av ledamöter som tillträdde efter Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen den 31 januari 2020. Antalet uppdaterade förklaringar om ekonomiska intressen som lämnats in i enlighet med de ordinarie skyldigheterna enligt uppförandekoden var 129, vilket motsvarar 110 ledamöter. Slutligen lämnade 28 ledamöter in 31 förklaringar om deltagande i evenemang organiserade av tredje part som därefter offentliggjordes.

1 BAKGRUND

I uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter fastställs vägledande principer för ledamöternas uppförande och huvudsakliga förpliktelser vid utövandet av sina mandat. Enligt de vägledande principerna ska ledamöterna agera endast utifrån ett allmänintresse och får inte ta emot någon direkt eller indirekt ekonomisk vinning eller andra förmåner.

Enligt artikel 2 c i uppförandekoden får ledamöterna inte bedriva avlönad yrkesmässig lobbyverksamhet som står i direkt relation till unionens beslutsprocess. Begränsningar för under vilka omständigheter före detta ledamöter får bedriva lobbyverksamhet eller representationsverksamhet fastställs i artikel 6 i uppförandekoden.

Uppförandekoden innehåller en definition av ”intressekonflikt” (ett personligt intresse som på otillbörligt sätt skulle kunna påverka utförandet av uppdraget som ledamot) och fastställer vilka åtgärder som behövs för att avhjälpa situationen. Om en ledamot inte själv kan lösa en faktisk eller eventuell intressekonflikt ska han eller hon skriftligen meddela talmannen. När det inte tydligt framgår av förklaringen om ekonomiska intressen huruvida en intressekonflikt föreligger eller inte ska ledamöterna innan de yttrar sig eller röstar i kammaren eller i något av parlamentets organ, eller när de föreslås som föredragande, uppge alla existerande eller eventuella intressekonflikter i relation till det ärende som behandlas.

Dessutom fastställs det i uppförandekoden detaljerade bestämmelser om förklaringen om ekonomiska intressen. Framför allt är ledamöterna ansvariga för att lämna in en förklaring med alla obligatoriska upplysningar som ska vara så exakta som möjligt (exempelvis varje avlönad eller oavlönad verksamhet, syssla och medlemskap under de tre år som föregick tillträdet som ledamot och även under mandatet, jämte medverkan i företag, mottagna bidrag och respektive inkomstkategori). Ledamöterna har också rätt att lämna ytterligare information. Den första förklaringen ska lämnas in före utgången av parlamentets första sammanträdesperiod efter ett Europaval eller, under valperioden, inom 30 dagar efter det att ledamoten tillträtt sitt mandat i Europaparlamentet. Om en förändring sker ska en reviderad förklaring lämnas in senast i slutet av påföljande månad. En ledamot får inte väljas till en befattning inom Europaparlamentet eller dess organ, utses till föredragande eller delta i en officiell delegation eller i interinstitutionella förhandlingar om han eller hon inte har lämnat in sin förklaring om ekonomiska intressen.

Ledamöternas upplysningsskyldigheter kompletteras av genomförandeåtgärderna för uppförandekoden. Enligt dessa bestämmelser måste ledamöterna utan dröjsmål lämna information om sin närvaro vid evenemang som organiseras av personer eller organisationer vid sidan av en officiell delegation från Europaparlamentet, när kostnaderna för deras resa, logi och/eller uppehälle betalas eller ersätts av tredje part (förutom vissa kategorier: EU-institutioner, medlemsstaternas myndigheter, internationella organisationer, politiska partier osv.).

Ledamöterna är skyldiga att underrätta talmannen om och överlämna alla gåvor som de mottar när de officiellt företräder Europaparlamentet. Dessutom ska ledamöterna när de utövar sina uppdrag avstå från att ta emot gåvor vars ungefärliga värde överstiger 150 EUR.

Dessa förklaringar och registret över officiella gåvor finns direkt tillgängliga på parlamentets offentliga webbplats.

Alla ovannämnda upplysningsskyldigheter avspeglar parlamentets starka engagemang för öppenhet och etik. I uppförandekoden föreskrivs dessutom en mekanism för övervakning och tillämpning av dess bestämmelser.

På begäran av talmannen undersöker den rådgivande kommittén alla påstådda överträdelser av uppförandekoden, och talmannen kan anta ett beslut om att någon av de påföljder som avses i artikel 176 i arbetsordningen ska göras gällande.

2 DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE

2.1 Sammansättning

Den rådgivande kommittén inrättades genom artikel 7.1 i uppförandekoden.

Enligt artikel 7.2 och 7.3 i uppförandekoden ska talmannen när han eller hon tillträder sin befattning utse fem ständiga ledamöter som ingår i utskottet för konstitutionella frågor respektive utskottet för rättsliga frågor, med beaktande av deras erfarenhet och den politiska jämvikten.

Under den första perioden på två och ett halvt år under den nionde valperioden har den rådgivande kommittén följande ständiga ledamöter som utsetts av talmannen den 23 oktober 2019:

- Danuta Maria Hübner (PPE, Polen),
- Giuliano Pisapia (S&D, Italien),
- Karen Melchior (Renew, Danmark),
- Heidi Hautala (Verts/ALE, Finland),
- Geert Bourgeois (ECR, Belgien).

I början av sin mandatperiod ska talmannen även utse en reservledamot för varje politisk grupp som inte är representerad bland de ständiga ledamöterna i den rådgivande kommittén. För närvarande är reservledamöterna följande:

- Gerolf Annemans (ID, Belgien),
- Helmut Scholz (GUE/NGL, Tyskland).

2.2 Ordförande

Enligt artikel 7.2 andra stycket i uppförandekoden ska varje ständig ledamot i den rådgivande kommittén enligt ett roterande system vara ordförande under sex månader. Enligt artikel 3 i kommitténs arbetsordning ska roteringen dessutom i princip ska ske i fallande ordning efter storleken på de politiska grupper som ledamöterna i kommittén tillhör.

Under 2020 var Hübner, Pisapia och Melchior ständiga ledamöter i den rådgivande kommittén som tjänstgjorde som ordförande. Melchiors mandat som ordförande löper till slutet av april 2021.

2.3 Sammanträden under 2020 och 2021

Den rådgivande kommitténs sammanträdeskalender för 2020 antogs den 11 november 2019. I och med utbrottet av covid-19-pandemin måste de flesta av den rådgivande kommitténs planerade sammanträden 2020 ställas in. Den rådgivande kommittén fortsatte dock att arbeta med alla frågor inom sitt ansvarsområde och fatta beslut genom skriftligt förfarande i fall där detta var möjligt enligt kommitténs arbetsordning.

Sammanträdeskalender för 2020

Tisdagen den 21 januari¹
Tisdagen den 18 februari
Tisdagen den 17 mars²
Tisdagen den 21 april²
Tisdagen den 26 maj²
Tisdagen den 23 juni²
Tisdagen den 14 juli
Tisdagen den 8 september²
Tisdagen den 13 oktober²
Tisdagen den 17 november²
Tisdagen den 8 december²

¹ Sammanträdet sköts upp till den 28 januari 2020.

² Sammanträdet ställdes in.

Under 2020 sammanträdde den rådgivande kommittén vid fyra tillfällen:

Kalender över sammanträden som ägt rum 2020

Tisdagen den 28 januari
Tisdagen den 18 februari
Torsdagen den 20 februari (extra sammanträde)
Tisdagen den 14 juli

Den 12 november 2020 antog den rådgivande kommittén sin sammanträdeskalender för 2021:

Sammanträdeskalender för 2021

Tisdagen den 26 januari
Tisdagen den 23 februari
Tisdagen den 16 mars
Tisdagen den 13 april
Tisdagen den 25 maj
Tisdagen den 15 juni
Tisdagen den 13 juli
Tisdagen den 7 september
Tisdagen den 26 oktober
Tisdagen den 30 november
Tisdagen den 14 december

2.4 Uppgifter

Den rådgivande kommittén har ansvar för följande:

- På begäran tillhandahålla ledamöterna riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas.

Enligt artikel 7.4 första stycket i uppförandekoden ska den rådgivande kommittén ge riktlinjer i förtroende och inom 30 kalenderdagar. Varje ledamot kan vända sig till kommittén med en begäran om riktlinjer för tolkning och tillämpning av bestämmelserna i uppförandekoden och har rätt att åberopa dessa riktlinjer.

- Kommittén ska bedöma misstänkta fall av överträdelser av uppförandekoden och ge talmannen råd om vilka åtgärder som eventuellt bör vidtas.

Denna bedömning ska ske på begäran av talmannen enligt artikel 7.4 andra stycket och artikel 8 i uppförandekoden.

Då det finns anledning att misstänka att en ledamot av Europaparlamentet eventuellt gjort sig skyldig till överträdelser av denna uppförandekod ska talmannen, utom i uppenbart oskäligen fall, delge den rådgivande kommittén dessa misstankar. Den rådgivande kommittén granskar därefter omständigheterna kring den påstådda överträdelser och får höra den berörda ledamoten. Kommittén utfärdar en rekommendation till talmannen om ett eventuellt beslut.

Om talmannen efter att tagit del av denna rekommendation drar slutsatsen att den berörda ledamoten har brutit mot uppförandekoden, ska talmannen fatta ett motiverat beslut om påföljder i enlighet med artikel 176 i arbetsordningen.

2.5 Arbete som utförts under året

2.5.1 Eventuella överträdelser av uppförandekoden

Under 2020 hänvisade talmannen två eventuella överträdelser av uppförandekoden till den rådgivande kommittén.

Det första fallet gällde en ledamots underlåtenhet att uppfylla skyldigheten att lämna ut uppgifter om en oavlönad befattning inom ett förbund. Talmannen uppmanade kommittén att undersöka omständigheterna kring den påstådda överträdelser av uppförandekoden. Efter att ha hört den berörda ledamoten konstaterade den rådgivande kommittén i sin rekommendation till talmannen att ledamotens underlåtenhet att uppfylla de rapporteringsskyldigheter som anges i artiklarna 3 och 4 i uppförandekoden utgjorde en överträdelse av uppförandekoden, vilket kan ha gett upphov till en intressekonflikt.

Talmannen hänvisade ett annat fall av påstådd överträdelse av uppförandekoden till den rådgivande kommittén. Detta avsåg en ledamots underlåtenhet att uppfylla skyldigheten att lämna uppgifter om ägandet av andelar i ett företag. Den rådgivande kommitténs bedömning av denna fråga kommer att slutföras under 2021.

2.5.2 Riktlinjer för hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas

Under årets lopp tog den rådgivande kommittén, i enlighet med artikel 7.4 första stycket, emot tre formella begäranden från ledamöter om riktlinjer för hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas.

Det första fallet gällde en begäran om riktlinjer från en ledamot om den inverkan som inledandet av en extern verksamhet som direktör i ett privat företag skulle ha på hans eller hennes förklaring om ekonomiska intressen. Ledamoten efterlyste i synnerhet riktlinjer från kommittén om delgivning av en sådan befattning, som skulle vara oavlönad och endast ge ledamoten rätt till ersättning för de kostnader för resor och uppehälle som uppstått i samband med denna verksamhet. Utöver detta hänvisade ledamoten till möjligheten att erbjudas aktieoptioner i stället för en direkt ersättning och efterlyste råd om hur sådana optioner ska redovisas i förklaringen om ekonomiska intressen. Den rådgivande kommittén avslutade sin

granskning med att notera de tillämpliga bestämmelserna enligt uppförandekoden och rekommenderade ledamoten att lämna ut uppgift om befattningen som direktör i enlighet med artikel 4.2 d i uppförandekoden, samtidigt som den betonade möjligheten att i det relevanta avsnittet i förklaringen specificera eventuell ytterligare information om ersättning för kostnader för resor och uppehälle. Dessutom rekommenderade den rådgivande kommittén ledamoten att lämna ut uppgift om alla erbjudna aktieoptioner i enlighet med antingen artikel 4.2 f, förutsatt att något av villkoren för detta skulle vara uppfyllt, eller artikel 4.2 h, som ett ekonomiskt intresse som skulle kunna påverka utförandet av uppdraget som ledamot.

Det andra fallet gällde en begäran om riktlinjer i samband med eventuella intressekonflikter till följd av en ledamots ställning i parlamentet och godtagande av en oavlönad tjänst som ledamot av det rådgivande organet i ett europeiskt nätverk av organisationer. Den rådgivande kommittén noterade de tillämpliga bestämmelserna i uppförandekoden och rekommenderade

att ledamoten, om han eller hon skulle föreslås som föredragande eller skuggföredragande för ett ämne med anknytning till nätverkets arbete, antingen skulle avböja detta uppdrag eller avstå från allt privat deltagande i nätverket.

Det tredje fallet gällde en begäran om riktlinjer från en ledamot om tillämpningen av artikel 4 i uppförandekoden och en eventuell intressekonflikt till följd av godtagande av en avlönad roll som ordförande för ett offentligt aktiebolags årsstämma. Den rådgivande kommittén noterade de tillämpliga bestämmelserna i uppförandekoden och klargjorde tillämpningsområdet för dess artikel 4. Dessutom rekommenderade den rådgivande kommittén ledamoten att lämna ut uppgift om rollen som ordförande för företagets årsstämma, på de villkor som anges i artikel 4.1 och 2 d i uppförandekoden. Slutligen rekommenderade den rådgivande kommittén att ledamoten, om han eller hon skulle föreslås som föredragande eller skuggföredragande för ett ämne med anknytning till företagets verksamhet antingen skulle avböja detta uppdrag eller avstå från all privat delaktighet i företaget.

Dessutom fortsatte sekretariatet under hela denna period i enlighet med sin inarbetade praxis att besvara frågor från ledamöter eller deras assistenter för att hjälpa dem att på rätt sätt tillämpa bestämmelserna i uppförandekoden och dess genomförandeåtgärder.

3 VERKSAMHET MED ANKNYTNING TILL UPPFÖRANDEKODEN

3.1 Öka medvetenheten om hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas

Sedan den rådgivande kommittén tillträdde har den vid flera tillfällen betonat behovet av att öka medvetenheten bland ledamöterna om uppförandekodens betydelse.

I april 2020 inledde talmannen efter en rekommendation från den rådgivande kommittén en informationskampanj om uppförandekoden och påminde alla ledamöter om de upplysningskrav som gäller för dem enligt uppförandekoden och dess genomförandeåtgärder.

3.2 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

Enligt artikel 4.1 i uppförandekoden ska Europaparlamentets ledamöter, med personligt ansvar, lämna in en ingående förklaring om ekonomiska intressen före utgången av parlamentets första sammanträdesperiod efter ett Europaval eller, under valperioden, inom 30 dagar efter det att ledamoten tillträtt sitt mandat. 2020 lämnade 39 nyvalda ledamöter in sina förklaringar om ekonomiska intressen inom denna tidsfrist. Bland dessa lämnades 27 förklaringar in av ledamöter som tillträdde efter Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen den 31 januari 2020.

Dessutom innehåller artikel 4.1 ett krav på att ledamöterna redovisar alla förändringar som inverkar på deras förklaringar senast i slutet av den månad som följer på den månad då förändringarna skedde. Till följd av detta krav lämnade 110 ledamöter in 129 uppdaterade förklaringar till talmannen under 2020.

3.3 Förfarande för kontroll av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

I artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden anges bestämmelser för ett kontrollförfarande som ska genomföras av den ansvariga enheten med avseende på ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen.

Om det finns skäl att anse att en förklaring innehåller uppenbart felaktiga, oseriösa, oläsliga eller obegripliga uppgifter, ska den ansvariga enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning på talmannens vägnar utföra en allmän rimlighetskontroll för att försöka klargöra fakta. Den berörda ledamoten ska ges skäligt rådrum att yttra sig. Om de förklaringar som lämnats in anses otillräckliga och kontrollen således inte har avgjort frågan ska talmannen besluta hur man ska gå vidare.

Under hela året tillämpas övervakningsförfarandet på nya förklaringar som lämnats in av ledamöter som tillträder sitt mandat efter val och även på ledamöter vars mandat börjar under själva valperioden. Det tillämpas också om befintliga förklaringar ändras.

4 ADMINISTRATION

Enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning tillhandahåller den rådgivande kommittén sekretariatstjänster och har av generalsekreteraren utsetts till ansvarig enhet enligt artiklarna 2, 3, 4 och 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden. Kontaktuppgifterna är följande:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Europaparlamentet
Sekretariatet för den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande
Rue Wiertz/Wiertzstraat 60
SPA AK 07B022
1047 Bruxelles/Brussel – BELGIQUE/BELGIË